

12271

ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ՝

Շրջակա միջավայրի նախարար
Հակոբ Սիմիոյան

« 19 » 11 2024թ.

ՊԵՏԱԿԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱԿԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ

ԲՓ N 244 - 24

Նախաձեռնող՝

«Արեգ Հներգիա» ՍՊԸ
ք. Երևան, Հյուսիսային պողոտա, 2.12

Գործունեությունը

Վայք համայնքի Սարավան բնակավայրի
վարչական տարածքում արևային էլեկտրակայանի կառուցում
Վայոց ձորի մարզ

Առդիր՝ 5 թերթ

ՊԵՏԱԿԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ
ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ

ԲՓ № 244 - 24
< 19 > Կոնտեյների 2024թ.

Վայք համայնքի Սարավան բնակավայրի վարչական տարածքում արևային էլեկտրակայանի կառուցման շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

Նախաձեռնող՝	«Արեգ Էներգիա» ՍՊԸ
Փաստաթղթի տեսակը՝	Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն, նախագծային փաստաթուղթ
Գործունեությունը՝	«Բ» կատեգորիա
Տեղադրման վայրը՝	Վայոց ձորի մարզ, Վայք համայնքի Սարավան բնակավայր

Ներածական մաս. Համաձայն շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվության (այսուհետ՝ Հաշվետվություն)՝ «Արեգ Էներգիա» ՍՊԸ-ի կողմից նախատեսվում է Վայոց ձորի մարզի Վայք համայնքի Սարավան բնակավայրում կառուցել արևային ֆոտովոլտային էլեկտրակայան:

Նախատեսվող գործունեությունն իրականացվելու է Վայքի համայնքապետարանի կողմից տրամադրված 2024թ. հուլիսի 25-ի N 23 նախագծման թույլտվության (ճարտարապետահատակագծային առաջադրանք), ԼԷ №0755 լիցենզիայի (գործողության ժամկետը 2045թ. նոյեմբերի 30) հիման վրա՝ «ՀԷՑ» ՓԲ ընկերության կողմից տրամադրված բաշխման ցանցին միացման տեխնիկական պայմանների (N S-6(10)/0137-Հ) համաձայն, անշարժ գույքի նկատմամբ իրավունքի պետական գրանցման վկայականով գրանցված (կադաստրային ծածկագրեր՝ (N 10-039-0306-0015 (2.117 հա)), 10-039-0304-0124 (1.6797 հա)), 10-039-0306-0014 (3.925 հա)), 10-039-0304-0037 (1.262 հա)) սեփականություն հանդիսացող ընդհանուր 8.92 հա հողատարածքի սահմաններում, որոնց նպատակային նշանակությունը՝ էներգետիկայի, տրանսպորտի, կապի, կոմունալ ենթակառուցվածքների է, գործառնական նշանակությունը կամ հողատեսքը՝ էներգետիկայի:

Համաձայն «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» օրենքի 12-րդ հոդվածի 4-րդ մասի 1-ին կետի «գ» ենթակետի՝ նախատեսվող գործունեությունը փորձաքննության է ենթարկվում էներգետիկայի բնագավառում որպես 3 հա և ավելի տարածք զբաղեցնող արևային կայանի կառուցման գործունեության տեսակ:

Նկարագրական մաս. Նախատեսվող գործունեությունն իրականացվելու է Վայոց ձորի մարզի Վայք համայնքի Սարավան բնակավայրի 7-րդ փողոց հ. 2, հ. 6, հ. 9 և հ. 1/1 հողամասերում: Տարածքը տեղակայված է Սարավան բնակավայրից դեպի հյուսիս-արևելք 1,4 կմ, Սարավանք բնակավայրից՝ 1.2 կմ հեռավորությունների վրա: Տարածքի մոտ գտնվող այլ բնակավայրեր չկան: Տարածաշրջանով հոսող ամենամոտը Դարբ և Բորոտան գետերն են: Տարածքի հեռավորությունը Երևան-Մեղրի (Մ2) ավտոմայրուղուց կազմում է մոտ 1 կմ:
Տարածքում բացակայում է ծառափային բուսականությունը:

Գեոմորֆոլոգիական տեսանկյունից նախատեսվող գործունեության տարածքի ռելիեֆը լեղնաշղթաներով ու սարավանդներով է: Հայցվող տարածքը գտնվում է միջին լեռնային բարձրության վրա, ծովի մակերևույթից գտնվում է 2025 մ բարձրության վրա:

Տարածաշրջանում հիմնականում գերակշռում են սևահող կրազերծված խորքային կարբոնատայի, իսկ որոշ հատվածներում մարգագետնատափաստանային սևահողանման մնացորդային հագեցած հողային տիպերը:

Գրունտային ջրեր չեն բացահայտվել և ըստ ֆոնդային տվյալների՝ գտնվում են 4 մ խորը հորիզոններում: Գործունեության իրականացման հետևանքով ջրային ռեսուրսների աղտոտում չի նախատեսվում, քանի որ բուն գործունեության և հարակից տարածքներում բացակայում են մակերևույթային ջրահոսքերը (Դարբ գետը գտնվում է 1080 մ հեռավորության վրա):

Հայցվող տարածքը գտնվում է լեռնային կլիմայական շրջանում, որտեղ հիմնականում ցուրտ է: Տեղազննվող շրջանը գտնվում է 1-ին սեյսմիկ գոտում՝ գրունտների $A_{max} = 0.3g$ արագացմամբ: Ֆիզիկակերկրաբանական վտանգավոր երևույթները՝ կարստը, սողանքը, քարաթափությունը, փլուզումը, բացակայում են:

Գործունեության ենթակա և հարակից տարածքներում բնության, պատմամշակութային հուշարձանները, ՀՀ Կարմիր գրքերում գրանցված բուսական և կենդանական տեսակները բացակայում են:

Համաձայն նախագծի՝ նախատեսվում է 6000 կՎա հզորության արևային ֆոտովոլտային էլեկտրակայանի, 6/0.8 7000 կՎա հզորության ենթակայանի կառուցում և ենթակայանի միացումը «Որոտան 2» օդային գծին:

Ֆոտովոլտային կայանի գեներատորային մասը նախատեսվում է կառուցել 9932 հատ բազմաբյուրեղային ֆոտովոլտային վահանակներով՝ յուրաքանչյուրը 605 Վտ առավելագույն հզորությամբ, որոնք 24 հատ 250 կՎտ ելքային հզորությամբ փոխակերպիչների փոփոխական հոսանքի ելուստներից մալուխներով միանում են ենթակայանի 0.8 կՎ լարման գլխավոր ընդունիչ վահաններին:

Արևային էլեկտրակայանի տեղադրման համար նախատեսվում է կառուցել ցինկով գալվանապատված մետաղական կոնստրուկցիաներով, և բետոնե հիմքերով ամրացված հողի վրա: Փոխակերպիչները և ֆոտովոլտային վահանակները տեղադրվում են կոնստրուկցիայով հորիզոնի նկատմամբ 24° թեքվածությամբ:

Ֆոտովոլտային վահանակների կոնստրուկցիաները նախատեսված են մինչև 35մ/վ քամու արագության համար (տարածքում քամու առավելագույն արագությունը ըստ շինարարական կլիմայաբանություն նորմերի 24 մ/վ է):

Բոլոր միացումներն իրականացվելու են եռակցումով, մետաղական կոնստրուկցիաները միացվելու են հողանցման կոնտուրին:

Մալուխագծերի ընդհանուր երկարությունը 1040 մ է, որից 1000 մ խրամուղում, 16 մ ՏԵ-ում կանալով, 6 մ հենարանի երկայնքով, 18 մ կոնստրուկցիայով: Մալուխները դուրս գալով «Որոտան-2» ենթակայանի 6 կՎ ԲՄ-ից մոնտաժվում են գրունտային տարածքով մինչև նոր տեղադրվող ենթակայան: Գրունտային հատվածով անցկացնելիս մալուխները տեղադրվելու են 1,1 մ խորության վրա: Մալուխները խրամուղու մեջ տեղադրելուց առաջ փորված խրամուղու մեջ փռվելու է 100 մմ հաստության ավազե անկողին, այնուհետև տեղադրվելու են մալուխները, վերջիններս ծածկվում են ավազե շերտով: Ավազե անկողնու վրա տեղադրվելու է կավե աղյուս՝ մեխանիկական վնասվածքներից պաշտպանելու համար, ապա խրամուղին լցվելու է ավազակոպրով: Արևային կայանի տարածքը ցանկապատվելու է 2 մ բարձրությամբ մետաղացանցով՝ դարպասային մուտքով: Ենթակայանի տարածքում տեղադրվելու են հակահրդեհային, ծխի և ջերմաստիճանի տվիչներ:

Արևային էլեկտրակայանի տեղակայման շինարարական աշխատանքները տևելու են 21 ամիս, շինարարության ընթացքում աշխատելու են առավելագույնը 35 աշխատակից: Շինհրապարակը ցանկապատվելու է ժամանակավոր անթափանց ցանցաթաղանթով, անպահովվելու է գիշերային լուսավորությամբ, էլեկտրականությամբ, պահպանվելու են անվտանգության և հակահրդեհային պայմանները:

Նախատեսվող գործունեության իրականացման ընթացքում նոր ճանապարհներ չեն կառուցվելու, օգտագործվելու են գոյություն ունեցող գրունտային ճանապարհները: Հողային աշխատանքները ներառում են ընդհանուր հողահարթեցման, հիմքերի, խրամուղիների, լուսավորության հենասյունների հիմքերի բնահողի, ինչպես նաև կրող կոնստրուկցիաների հիմքերի հորատման աշխատանքները: Հողային հանույթի տեղադրոխտում չի իրականացվելու, հանված հանույթը հանվելու և փռվելու է տեղում:

Հողահարթեցման և 150 մ³ բուսահողի քանդման աշխատանքներն իրականացվելու են մեխանիզմով և ձեռքով: Հողային հանույթի հանումը, պահեստավորումը և օգտագործումը կիրականացվի համաձայն Կառավարության 02.11.2017 թ. N 1404-Ն որոշման պահանջների:

Շինարարության ընթացքում աշխատողների համար անհրաժեշտ խմելու ջուրը կմատակարարվի տարաներով: Տեխնիկական ջուրը տարածք է բերվելու մատակարարների կողմից՝ պայմանագրային հիմունքներով՝ համապատասխան լիցենզիա ունեցող անձանց կամ ընկերությունների կողմից:

Շինարարության ընթացքում առաջացած կենցաղային և արտադրական հոսքաջերի հեռացման համար տեղադրվելու է շարժական բիոզուգարան՝ լվացարանով: Բիոզուգարանի մաքրումը կկատարվի մասնագիտացված կազմակերպությունների կողմից՝ պայմանագրային հիմունքներով:

Գործունեության իրականացման ընթացքում օգտագործվող նյութերը (մալուխ, մետաղ՝ ալյումին, պողպատ, ներկ, մեկուսիչ նյութեր, բետոն, խիճ, փայտանյութ և այլն) մատակարարվելու են համապատասխան մասնագիտացված կազմակերպությունների կողմից: Տարածքում շինանյութերի և վառելիքի պահեստավորում չի նախատեսվում: Անհրաժեշտ շինանյութերը գործունեության վայր են բերվելու ըստ տեսակների և անհրաժեշտության, տեղադրվելու են տակդիրների վրա:

Շինարարության ընթացքում աղմուկի և թրթռումների մակարդակը կապված է լինելու շինարարական տեխնիկայի, սարքավորումների և տրանսպորտային միջոցների աշխատանքի հետ: Համապատասխան բնապահպանական միջոցառումների կիրառման դեպքում շինարարական աղմուկի և թրթռումների մակարդակը գործունեության և շինհրապարակին հարակից տարածքներում չի գերազանցի ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված նորմերը: Արտակարգ իրավիճակների և անվտանգության ռիսկերը նվազեցնելու նպատակով նախատեսվում են բնապահպանական միջոցառումներ:

Մարդու առողջության վրա ազդեցությունը մեղմելու նպատակով գործունեության իրականացումը կազմակերպվելու է ոլորտին առնչվող օրենսդրության պահանջներին համապատասխան:

Արևային կայանի շահագործման ընթացքում օդային ավազանի աղտոտման մակարդակը գնահատվում է ցածր: Ազդեցությունները կանխատեսվում են շինարարության ընթացքում ավտոմեքենաների և շինանարարական աշխատանքից, ինչը կրելու է ժամանակավոր բնույթ:

Ենթակայանի տարածքում հնարավոր վթարների կամ վերանորոգման ժամանակ հողային ռեսուրսների մեջ տրանսֆորմատորային յուղի արտահոսքերը կանխելու նպատակով կառուցվելու է յուղընդունիչ: Դեֆիլիներ և տերֆենիլներ չպարունակող բանեցված տրանսֆորմատորային յուղերը հավաքվելու են համապատասխան տարաների մեջ և

հանձնվելու են մասնագիտացված վերամշակող կազմակերպություններին՝ պայմանագրային հիմունքներով:

Շահագործման փուլում մոդուլների ծառայման ժամկետը սպառվելուց հետո կամ դրանց վնասման դեպքում կկատարվի այդ մոդուլների ապամոնտաժում, որոնք կկուտակվեն տարածքում տեղադրվող փակ պահեստային շենքում՝ մետաղական վագոն-տնակում՝ մինչև համապատասխան կազմակերպություններին հանձնելը:

Արևային ֆոտովոլտային էլեկտրակայանի կառուցման ավարտից հետո կատարվելու է խախտված տարածքի վերականգնում, թափոնների հեռացում, տարածքի հնարավորինս նախկին տեսքի բերում, ճանապարհի կարգաբերում:

Արևային կայանի և ենթակայանի կառուցման շրջակա միջավայրի վրա հնարավոր ազդեցությունները և ռիսկերը շինարարության և շահագործման փուլերում հիմնականում կապված են օդային ավազանի՝ պայմանավորված շինտեխնիկայի աշխատանքի արդյունքում

օդային ավազան արտանետումների, ջրային և հողային ռեսուրսների օգտագործման, կենսաբազմազանության, արտակարգ իրավիճակների առաջացման, թափոնների կառավարման, լանդշաֆտի փոփոխությունների, շինարարության ընթացքում մարդու առողջության և աշխատանքի անվտանգության հետ, իսկ շահագործման փուլում՝ կայանի անվտանգ շահագործման հետ:

Շրջակա միջավայրի պահպանման և վերջինիս բաղադրիչների վրա հնարավոր բացասական ազդեցությունները մեղմելու նպատակով նախատեսվում են օդային ավազան արտանետումների, հողային և ջրային ռեսուրսներ վտանգավոր նյութերի, այդ թվում տրանսպորտային միջոցներից և սարքավորումներից յուղերի հնարավոր ներթափանցման կանխարգելմանը, «Կարմիր գրքերում հաշվառված բուսական և կենդանական տեսակների հայտնաբերմանն ու դրանց պահպանմանն ուղղված բնապահպանական միջոցառումներ և մշտադիտարկումներ:

Բնապահպանական միջոցառումների մշտադիտարկումների արդյունավետ կիրառման արդյունքում գործունեության իրականացման հետևանքները շրջակա միջավայրի վրա կլինեն նվազագույն:

Պատճառաբանական մաս. Նախատեսվող գործունեության փորձաքննությունն իրականացվել է «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» օրենքով սահմանված պահանջներին համապատասխան: Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման ընթացքում իրականացվել է արևային կայանի կառուցման և շահագործման ընթացքում հնարավոր բնապահպանական և սոցիալական ազդեցությունների ուսումնասիրություններ, որի հիման վրա գնահատվել են այն բոլոր ազդեցությունները, որոնք կառաջանան արևային կայանի շինարարության և շահագործման ընթացքում: Մշակվել են ազդեցությունները կանխարգելող կամ մեղմող միջոցառումներ, ինչպես նաև այդ միջոցառումների արդյունավետության վերահսկման և մոնիթորինգի ծրագիր:

Փորձաքննական գործընթացին ներգրավվել են առողջապահության, ներքին գործերի, կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարությունները, կադաստրի կոմիտեն, Վայոց ձորի մարզպետարանը, Վայքի համայնքապետարանը, Սարավան բնակավայրի շահագրգիռ հանրությունը:

Օրենսդրությամբ սահմանված կարգով Վայոց ձորի Վայք համայնքի Սարավան բնակավայրում իրականացվել են երկու հանրային լսում, որոնց ընթացքում հանրությունը դրական է արտահայտվել նախատեսվող գործունեության վերաբերյալ:

Փորձաքննական գործընթացում հաշվի են առնվել ոլորտի անսխալ լիազոր մարմինների, ինչպես նաև ազդակիր համայնքի և շահագրգիռ հանրության փողմից ներկայացված կարծիքները, առաջարկություններն ու դիտողությունները:

Փորձաքննական պահանջներ

- Նախատեսվող գործունեության շինարարության և շահագործման ընթացքում, անհրաժեշտ է պարբերաբար իրականացնել շրջակա միջավայրի բաղադրիչների /հողային ռեսուրսներ, կենսաբազմազանություն և այլն/ մոնիթորինգ, կազմել հետնախազձային վերլուծության ծրագիր՝ բաց հասանելիությամբ:

- Շինարարական աշխատանքների իրականացման ընթացքում անհրաժեշտ է հետևել Հաշվետվությամբ ամրագրված բնապահպանական միջոցառումների կատարմանը, ժամանակացույցին, իսկ դրանց չբավարարման դեպքում նախատեսել լրացուցիչ միջոցառումներ՝ ուղղված բնապահպանական, հրդեհանվտանգության և սանիտարական նորմերի պահպանմանը:

- Թափոնների, այդ թվում շահագործման ընթացքում առաջացող վտանգավոր թափոնների կուտակումը, հեռացման ձևը, եղանակը, ինչպես նաև կազմակերպված սանիտարական աղբավայրում տեղադրումն իրականացնել ՀՀ գործող իրավական և միջազգային ակտերի համապատասխան:

- Արևակայանի /էլեկտրական ցանցեր, ենթակայան, բաշխիչ սարքավորումներ/ կառուցման և շահագործման ընթացքում անվտանգության գոտու ապահովման համար անհրաժեշտ է առաջնորդվել 2023 թվականի ապրիլի 13-ի N523-Ն որոշման պահանջներով,

- Արևային ֆոտովոլտային էլեկտրակայանի շահագործման ժամկետի ավարտից հետո հետագա գործունեությունն իրականացնել համաձայն Հաշվետվությամբ ամրագրված միջոցառումների:

ԵԶՐԱՓՈՒԿ ԿԻՉ ՄԱՍ

«Արեգ Էներգիա» ՍՊԸ-ի կողմից ներկայացված՝ Վայոց ձորի մարզի Վայք համայնքի Սարավան բնակավայրի վարչական տարածքում արևային էլեկտրակայանի կառուցման՝ շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվությանը տրվում է դրական եզրակացություն՝ վերը նշված փորձաքննական պահանջների պարտադիր կատարման պայմանով:

«Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության
փորձաքննական կենտրոն»
ՊՈԱԿ-ի տնօրեն՝

Խաչիկ Մարտիրոսյան

«Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության
փորձաքննական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի
տնօրենի տեղակալ՝

Հերիքնազ Մկրտչյան

«Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության
փորձաքննական կենտրոն»
ՊՈԱԿ-ի առաջատար մասնագետ՝

Աստղիկ Վարդանյան